

Förslag till verksamhetsplan för föreningen Glas i Hovmantorp, verksamhetsåret 2018

Förslag som inte enkelt kan hänföras till stadge-punkterna nedan:

Först kan konstateras att vi misslyckats att engagera/entusiasmera merparten av våra medlemmar, varken för det vi kallat vår ”studiecirkel” (som mest handlat om maskinerna i BGM) (knappt 3,5 medlemmar per medlemsmöte); eller för de utflykter vi gjort: drygt 4 personer har deltagit.

Det har kommit förslag:

- Attribueringsaftnar: ”Vad har du i skåpet, Berit?” ett par ggr/år. (på förekommen anledning: vid varannan dylik kunde namnet bytas mot (till exempel) Bertil). Föreningen har anordnat liknande evenemang tidigare, med gott resultat. Dock: vi har inte så många egna experter längre – kanske Björn A & Håkan H kan övertalas?
(Denna punkt kan eventuellt räknas under ”Utställningar och annan visning av dokumenterat material” nedan?)
- Att föreningen/arbetsgrupperna ”tar ledigt” under vintertid: antingen lägges ner verksamheten eller begränsas den till, säg, en ggn/månad.
- ... alternativ: att under vintermånaderna faktiskt bedriva studier: söka litteratur om maskiner, eller ägna sig åt näralliggande arkiv(motsv): KAC, Vissefjärda, Boda Glasbruk... Kort sagt sådant som återfinns nedan under punkter som Dokumentation mfl.
- det har även framförts önskemål om flera formella föreningsmöten. Vad menar vi med ”formella föreningsmöten”, och vad skulle sådana avhandla?
I anslutning till detta ha det framförts förslag att föreningens verksamhet bör ”breddas”. Vad detta skulle innebära nämndes inte, och sekreterarens fantasi räcker inte riktigt till. Alltså önskas förslag.

I ändamålsparagrafen i stadgarna står följande:

§ 2 Föreningens verksamhet

- Studieverksamhet, i första hand kring glasbruken i Hovmantorps gamla församling.
- Insamling och dokumentation av material relaterat till de lokala glasbruken samt till svenskt glas i vid mening.
- Utställningar och annan visning av dokumenterat material.

Utgående från dessa tre punkter föreslår vi att

Studieverksamheten byter namn till något mindre ”krävande” – arbetsgrupper, kanske.

Föreslås att ”arbetsgruppsverksamheten” kopplas, direkt eller indirekt, till de maskiner och föremål som föreningen kallar Bergdala Glastekniska Museum (BGM):

- arbetsgrupp som handlar om maskinerna och deras användning (den ”hårda” tekniken, så att vi bättre förstår alla finesser, tex hur guilocheringsmaskinerna ”programmeras”, eller hur flaskmaskinen egentligen användes)

- arbetsgrupp som handlar om när, var och i vilken utsträckning dessa maskiner användes. Här kunde inkluderas arbetsorganisation, handgrepp ("hur vaxas glaset?"), lönesystem mm, liksom också försök till uträkning av möjliga produktions-volymer.

Den första gruppen har sin verksamhet i första hand i museet, och bör inkludera även föremålsvård (mekande och rostskydd mm).

Den andra gruppen ägnar sig dels åt litteraturstudier, dels åt intervjuande och arkivstudier. Denna grupp är fysiskt rörligare: en del litteratur har vi, en del bör finnas i Kulturarvscentrum. Andra intressanta arkiv finns bland annat i Vadstena och, kanske, i Vissefjärda. Intervjuande kan behöva ske på ytterligare andra platser. Denna grupps arbete bör resultera i ett skriftligt material, som på sikt skall publiceras.

(Publiceras, här, betyder dels på BGMs hemsida, dels sparas för en senare bok. I dessa dagar kan "bok" betyda elektronisk publicering, men i ett bok-liknande format.) - jämför "vinterverksamhet" ovan.

Det har även kommit in förslag på en

- studiecirkel om flaskor, burkar och buteljer (även denna cirkel kan bedrivas var som helst, rent geografiskt)

Låt oss också uppmana styrelsen och/eller andra intresserade att planera för studieverksamhet även under vårterminerna, trots att dessa kommer att inträffa efter verksamhetsårets slut.

Insamling och dokumentation – även här föreslår vi att aktiviteterna relateras till BGM och dess föremål, alltså närmast "till svenskt glas i vid mening" snarare än till "de lokala glasbruken"

I många fall kan det vara svårt att avgränsa "dokumentation" från "studieverksamheten" ovan: alla studier bör inkludera dokumentation...

I förra årets verksamhetsplan finns en punkt som lyder "Att sätta igång med de efterforskningar/intervjuer/mm som vi planerade för förra verksamhetsåret, men som kom bort i allt det praktiska arbetet." Detta är fortfarande inte påbörjat, men nu formulerar vi om det enl den andra punkten nedan.

- insamling måste nog i år handla om slumpen: alla som hittar glasföremål som relaterar till våra maskiner (typiskt: som hittar glas med pantograferade mönster som vi har mönsterplåtarna till, utom servis Elon) bör fotografera dem så gott det går, eventuellt köpa dem. Budget för föremålsinköp fastställs senare.
- dokumentation: till en del överlappar denna aktivitet arbetsgrupp 2 ovan (studieverksamhet). Vi har någonstans 200 pantografmönster, men har servisnamn på kanske 15 av dem – katalogstudier kan kanske hjälpa upp det. Vi har maskiner som vi inte vet var de användes, och/eller som vi inte vet när de köptes in (och varifrån) – kanske litteratur- och arkivstudier kan ge svar på dessa frågor.

Annan dokumentation av intresse är sådant som

- vem/var tillverkade maskiner som våra?
- vem/hur tillverkade pantografmönsterplåtarna?
- vem/hur tillverkade stämpeletsningsplåtarna?

- dokumentation: fotografering. Alla våra mönsterplåtar finns nödtorftigt fotograferade, men skulle behöva göras bättre. Många av våra övriga föremål (bl a glas) är inte fotograferade alls.
- Dokumentation: inventering för
 - Föreningens allmänna egendom (typiskt böcker)
 - Museets egendom

Även vissa dokumentationsprojekt kan (bör?) bedrivas i andra lokalen än BGM.

Dokumentationsaktiviteterna kommer, förhoppningsvis, att hjälpa till att dels utöka/förbättra BGMs hemsida, dels att utgöra underlag för senare bokpublicering (se ovan).

Utställningar och annan visning av dokumenterat material

betyder ju i första hand: att hålla BGM öppet för alla som vill besöka oss. Men också:

- under februari 2018 ha en utställning på biblioteket i Lessebo, med avsikt att grundlägga en tradition. BGM hade utställning på biblioteket i febr'17; nu fortsätter vi i febr'18 med målet att varje år ha en intressant utställning om både föreningens och BGMs verksamheter. Det blir också ett föredrag, tisdagen den 13/2. **Observera:** denna aktivitet är redan avslutad. Låt oss komplettera med ett beslut om att anordna en utställning i februari 2019 på Lessebo bibliotek.
- under turistsäsongen hålla BGM öppet för alla intresserade. Detta blir vår tredje säsong, och vi föreslår att vi fortsätter med fri entré, med uppmaningar till donationer. I årets arbetsmuseikatalog (utgiven av ArbetSam) har vi begränsat det utlovade öppethållandet till 6 dagar i veckan kl 10-16 (stängt onsdagar), men det hindrar inte att vi håller öppet även onsdagar i mån av ork. 6-dagars-säsongen har vi satt till 16 juni till och med 19 augusti.
- under icke-turistsäsong öppna för intresserade i mån av möjlighet – huvudsakligen efter överenskommelse
- andra förslag till ”utställningar och annan visning” emotses! (Sekreterarens anm: bibliotekslokalen i Hovmantorp är inte lämplig för utställningar. Kan eventuellt användas för föredrag, om bibl så medger. I Hovmantorps Folkets Hus finns ju de gamla utställningsskåpen: vi skulle kanske kunna utnyttja dem till utställningar? Isåfall när/hur?)

Om vi istället tolkar ”annan visning” som att vi har att kommunicera vårt vetande, så kan vi under denna rubrik tillföra (till exempel)

- att erbjuda föredrag, till exempel i samband med biblioteksutställningen – men kanske även i andra sammanhang. Tänkbara målgrupper kan vara Senioruniversitetet, Bruksglasföreningen i Växjö, men även berättarcafèer i Kosta, Boda glasbruk... och, till sist, Kulturarvscentrum (som ju i sig själva skall ha en betydligt bredare kompetens än den vi åstundar).

Det har under året talats om möjligheten att åter-utge föreningens gamla skrifter, eventuellt i elektronisk form. Genomläsning av dem visar att det finns mycket intressant information, men också många upprepningar (för att vara explicit: exakt samma texter finns i flera skrifter). Om det är föreningens mening att återutge dem, bör de redigeras och döpas om. En arbetsgrupp för sådant arbete?

I föreningens ägo finns 53 st cd-skivor med ljudfiler, konverterade från kassettband innehållande intervjuer gjorda huvudsakligen av Åke Petersson. Dessa skulle behöva redigeras/separeras/

”organiseras” för förmedling till en större publik (= publiceras på internet? Transkriberas och publiceras?).

Även för detta arbete krävs insatser. Björn Z har börjat, men det finns plats för flera aktivister!

Vi skulle också behöva några prova-på-aktiviteter för yngre besökare till museet. Vi har börjar experimentera med pennor (istället för nålar) och pappmuggar (istället för glas) för att besökare ska kunna ”dekorerat din egen mugg” till en mindre kostnad. För att kunna göra det på en pantograf behövs en amatör-vänlig mönsterplatta, till exempel av trä med djupa spår (detta för att 1. det är svårt att följa en riktig plåt och 2. för att många misslyckade försök kommer att förstöra den riktiga plåten). Sådan kan kanske beställas någonstans, eller om någon föreningsmedlem äger en lövsåg, kanske?

Utöver stadgans tre tydliga punkter vill vi nämna några andra aspekter:

- BGMs hemsida: här finns utrymme att utveckla i flera riktningar samtidigt. ”Glasvetandet” har nämnts ovan, liksom ”maskinvetandet”.
En annan aspekt är att vi bör arbeta på en bättre ”visning” av våra föremål – vi skulle behöva finna ett sätt att låta hemsidesbesökare söka i våra samlingar. Detta förutsätter förmodligen att vi upprättar en databas innehållande foton och dokumentation av våra föremål. Eftersom sådan kompetens (tror vi) saknas inom föreningen, bör någon, om så är möjligt, skickas på lämplig kurs.
- GiHs ”hemsida”: kanske vore det dags att ge föreningen en riktig hemsida, med en egen domän? Denna skulle då inrikta sig på **föreningens** verksamhet, den som inte sammanfaller med BGM: studieverksamhet mm (se ovan)
- systematisering av dokumentationen (se ovan) med det långsiktiga målet att publicera i någon form.
- Studiebesök och resor (finns ej nämnda i stadgarna, men är trevliga ändå): **förslag:** studieresa till Trelleborg, för att besöka kommunens museum för att söka spår efter den pantograf som nämns i en bok.
- Studiebesök och resor **förslag:** besök hos Sibbhults hembygdsförening, bl a för att söka spår av den pantograf som antyds av ett (selters)glas hos KAC
- Resa och studiebesök hos Rona glasbruk i Slovakien – eventuellt is samarbete med KAC
- Kosta degelmakeri (därför att det är det enda i Sverige, tror vi)

I förra årets verksamhetsplan fanns en punkt som lyder ” Att försöka få till ett samarbete med Kulturarvscentrum och The Glass Factory för att få hjälp att fotografera både glas och maskiner – kanske som någon form av arbetsmarknadsprojekt?”

Sekreteraren gjorde ett par försök att kontakta Arbetsförmedlingen, hade till och med ett sammanträffande inbokat. Detta ställdes in av Arbetsförmedlingens representant. Senare försök att återuppta kontakten misslyckades.

Är detta något vi borde fortsätta med?